

**DIVERSITATEA PĂSĂRILOR ACVATICE DIN ECOSISTEMELE
ACVA-PALUSTRE ALE LACURILOR DÂNCENI ȘI NIMORENI,
R-NUL IALOVENI, REPUBLICA MOLDOVA**

**DIVERSITY OF AQUATIC BIRDS FROM WATER AND PALUDOUS
ECOSYSTEMS OF DÂNCENI AND NIMORENI LAKES, IALOVENI
DISTRICT, REPUBLIC OF MOLDOVA**

CZU: 591.5:639.127.2:574.5(478)

<https://doi.org/10.59295/spd2025e.42>

Victoria NISTREANU

ORCID: 0000-0002-972-96846

E-mail: victoria.nistreanu@sti.usm.md

*Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova*

Victor SÎTNIC

ORCID: 0000-0001-9516-7476

E-mail: victor.sitnic@sti.usm.md

*Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova*

Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Chișinău, Republica Moldova

Anatolie SAVIN

ORCID: 0009-0004-6933-4196

E-mail: anatolie.savin@sti.usm.md

*Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova*

Alina LARION

ORCID: 0000-0002-5313-4518

E-mail: alina.larion@sti.usm.md,

*Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova*

Teodor GLĂVAN-CARANGHEL

ORCID: 0009-0004-5496-2288

E-mail: teodor.glavan@sti.usm.md

*Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova*

Summary. The studies were performed in 2023-2025 in water and paludous ecosystems of Dănceni and Nimoreni lakes, Ialoveni district in the central part of the Republic of Moldova. In the studied period 34 aquatic bird species from 7 orders were registered. 18 species are summer guests and breeding in the area, while other 16 species have been recorded only at migrations. Among the most common breeding species are the mallard, the coot and the great cormorant, which have large numbers also during migration period. The species *Anas querquedula*, *Aythya ferina*, *Ardea cinerea*, *Gallinula chloropus*, *Podiceps cristatus* have breeding flocks of several dozen individuals, while the species were registered in much smaller numbers, of 2-8 breeding pairs. The other species were recorded in the post-breeding period and during passage, including rare species such as *Pelecanus onocrotalus*, *Platalea leucorodia*, *Recurvirostra avisseta* and *Tringa nebularia*. 9 species are listed in the Red Book of the Republic of Moldova and 6 species are protected at international level, being listed in IUCN Red List.

Keywords: aquatic birds, diversity, phenology, aquatic ecosystems, Dănceni, Nimoreni, lakes.

INTRODUCERE

Complexul de lacuri Dănceni – Nimoreni este situat la o distanță de cca 20 km de Chișinău și se întinde pe o distanță de peste 10 km în preajma localităților Dănceni, Suruceni și Nimoreni (fig. 1). Lacurile s-au format prin construcția barajelor în lunca râului Ișnovăț în cadrul unui proiect realizat între anii 1960-1980, cu scopul: de a reduce problemele inundațiilor; crearea unei surse mari de apă pentru îmbunătățirea agriculturii colective și pentru piscicultură experimentală [1].

Lacurile reprezintă habitate importante pentru cuibăritul și popasul păsărilor acvatice în timpul migrațiilor, însă studii publicate pe această zonă nu există.

Scopul studiului a fost evaluarea în premieră a diversității faunei de păsări acvatice și de baltă și evidențierea importanței lacurilor Dănceni și Nimoreni în calitate de habitate favorabile pentru cuibărit, ca locuri de odihnă și hrănire a păsărilor în timpul migrațiilor și pentru conservarea avifaunei, inclusiv a speciilor rare, în partea de centru a Republicii Moldova.

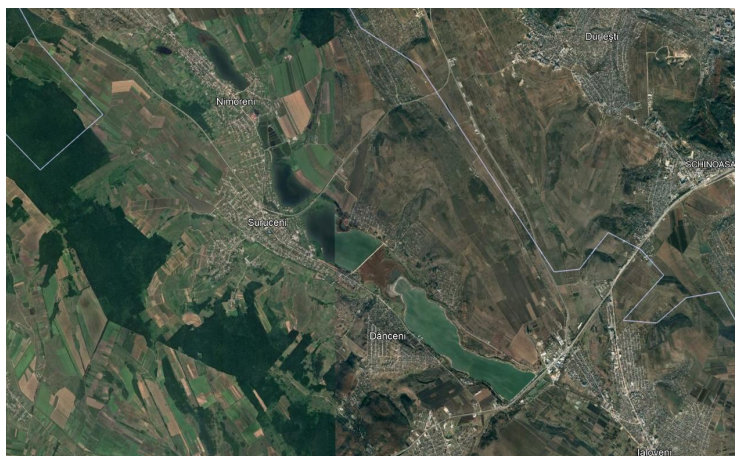

Figura 1. Locația complexului de lacuri Dănceni - Nimoreni

MATERIAL ȘI METODĂ

Cercetările s-au efectuat în anii 2023-2025 în diverse perioade enologice în ecosistemele acvatice și palustre ale lacurilor Dănceni și Nimoreni. Suprafața oglinzii apei este de cca 350 ha, iar adâncimea maximă este de 11 m în lacul Dănceni.

Speciile de păsări au fost evaluate prin observații directe conform metodelor standard – metoda traseelor și metoda estimărilor din punct fix [2, 3]. În cazul utilizării metodei traseelor, au fost parcurse trasee cu o lungime de la 2 km – 4 km, cu o viteză de 1-2 km/oră de-a lungul malurilor lacurilor. Pentru metoda punctului fix s-au selectat anumite puncte fixe în câteva locuri favorabile pentru observație situate la cca 500 m unul față de altul. În fiecare punct s-au identificat și s-au numărat toate păsările într-un interval de timp de 15-20 minute. Au fost înregistrate speciile de păsări observate, numărul de exemplare din fiecare specie, tipul de activitate și tipul de ecosistem unde au fost observate păsările. Păsările de apă au fost estimate și în timpul odihnei stolurilor pe apă. În vegetația de pe malurile lacurilor s-au căutat coloniile de cuibărit ale speciilor de baltă (stârci, egrete, cormorani). În vegetația acvatică emersă au fost căutate cuiburile lebedei de vară, ale speciilor de rațe, găște, ale lișiței, găinușei de baltă, etc. Pe solul din apropierea apei și în vegetația ierboasă s-au căutat cuiburi ale călifarilor, pescărușilor, chirighițelor și speciilor limicole. În perioada de studiu deranjul păsărilor a fost redus la minim. Au fost efectuate poze ale indivizilor și coloniilor aflate la mare distanță, după care se numără indivizii pe fotografii la scară mare.

Pentru studiul păsărilor s-a utilizat următorul echipament: binoclu Yukon 12x50, lunetă, aparat foto Nikon DX, Canon EOS, obiectiv Sigma de 500 mm.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În perioada de studiu fauna de păsări acvatice din lacurile Dănceni – Nimoreni a fost reprezentată de 34 specii din 7 ordine (tab. 1). Dintre acestea 18 specii sunt clocitoare în zona lacurilor, iar 16 specii au fost semnalate doar în pasajul post-nidicol și în perioada migrațiilor.

Printre speciile clocitoare cele mai frecvente sunt rața mare, lișița și cormoranul mare, care au efective mari și în perioada migrațiilor. Efective clocitoare de câteva zeci indivizi au și rața cu cap castaniu, rața cârâitoare, stârcul cenușiu, găinușa de baltă și corcodelul mare, iar celelalte specii se întâlnesc în număr mult mai mic, de 2-8 perechi clocitoare.

Cygnus olor a fost evaluată cu un efectiv de 5 perechi clocitoare, preferă să cuibărească la marginea lacurilor, în sectoare dense de stuf, papură sau rogoz, unde își amenajează cuibul masiv. La pasaj a fost înregistrată în număr de la câteva până la 18 exemplare.

Anas platyrhynchos are cea mai mare populație clocitoare în situl studiat și a fost evaluată la 120 perechi. Cuibăresc în stufărișuri, pe sol în vegetație deasă sau la baza tufelor. La pasaj s-au observat acumulări de la câteva zeci până la 500 indivizi.

Spatula clypeata are un efectiv de 8 perechi clocitoare, își amplasează cuibul în apropierea apei, direct pe sol, ascuns în vegetație. La pasaj au fost înregistrate până la 20 exemplare.

Spatula querquedula a fost observată cu un efectiv de 18 perechi clocitoare, cuibărește pe sol în vegetația deasă, de obicei în apropierea apei. La pasaj au fost înregistrate peste 150 exemplare.

Tadorna ferruginea are 4 perechi clocitoare în sectorul lacurilor, iar cuibul este amplasat în cavitați din sol, copaci, uneori destul de departe de apă. Este o specie rară, cu 20 ani în urmă fiind semnalate la cuibărit doar 1-3 perechi în Prutul Inferior [4]. Însă în ultimii ani, specia și-a extins aria de cuibărire în centrul și chiar nordul republicii, având o populație clocitoare estimată la 200 perechi [5].

Aythya ferina are o populație clocitoare de 40 perechi, preferă sectoarele mai izolate, cu vegetație bogată și stufăriile din preajma apelor cu o adâncime de 1,5 m. La pasaj au fost înregistrate sute de indivizi.

Phalacrocorax carbo are o populație clocitoare de cca 60 perechi, este o specie colonială, cuibul construit din crenguțe uscate este situat la înălțimi de 2 – 6 m. La pasaj au fost observați câțeva zeci de cormorani.

Tabelul 1. Diversitatea speciilor de păsări acvatice din ecosistemele lacurilor Dănceni – Nimoren.

Nr.	Specie	Fenologie		Frecvență	OZ
		LDN	RM		
Ordinul Anseriformes					
1.	Cygnus olor – Lebedă de vară	OV, P	OV, MP, OI	C	P
2.	Anas platyrhynchos – Rață mare	OV, MP	OV, MP	A	H
3.	Anas creca – Rață mică	P	OV	R	H
4.	Spatula clypeata – Rață lingurar	OV	OV	C	H
5.	Spatula querquedula – Rață cârâitoare	OV	OV	C	P
6.	Tadorna ferruginea – Călifar roșu	OV	OV	R	Px
7.	Aythya ferina – Rață cu cap castaniu	OV, P	OV, MP	C	P
Ordinul Suliformes					
8.	Phalacrocorax carbo – Cormoran mare	OV, MP	OV, MP	A	LV
Ordinul Pelecaniformes					
9.	Pelecanus onocrotalus – Pelican comun	P	P	FR	Sa
10.	Botaurus stellaris – Buhai de baltă	OV	OV	C	P
11.	Ixobrychus minutus – Stârc pitic	P	OV	R	LV
12.	Nycticorax nycticorax – Stârc de noapte	P	OV	R	Co
13.	Egretta garzetta – Egretă mică	OV	OV	R	LV
14.	Ardea alba – Egretă mare	OV	OV	C	Co
15.	Ardea cinerea – Stâlc cenușiu	OV	OV	A	P
16.	Platalea leucorodia – Lopătar	P	OV	FR	Sa

Ordinul Ciconiiformes					
17.	Ciconia ciconia – Barză albă	OV	OV	C	P
Ordinul Gruiformes					
18.	Gallinula chloropus – Găinușă de baltă	OV	OV	C	Co
19.	Fulica atra – Lișiță	OV, MP	OV, MP	A	P
Ordinul Charadriiformes					
20.	Gallinago gallinago – Becațină comună	OV	OV	R	H
21.	Calidris alpina – Fugaci de țărm	P	P	FR	A
22.	Limosa limosa – Sitar de mal	P	OV	R	P
23.	Actitis hypoleucos – Fluierar de munte	P	OV	FR	H
24.	Tringa glareola – Fluierar de mlaștină	P	P	C	P
25.	Tringa nebularia – Fluierar cu picioare verzi	P	P	FR	P
26.	Tringa totanus – Fluierar cu picioare roșii	OV	OV	R	P
27.	Vanellus vanellus – Nagâț	OV	OV	C	P
28.	Recurvirostra avosetta- Ciocîntors	P	OV	FR	T-M
29.	Himantopus himantopus - Piciorong	OV	OV	R	Co
30.	Larus cachinnans – Pescăruș pontic	P	OV, P, OI	C	P
31.	Chroicocephalus ridibundus – Pescăruș râzător	P	OV, MP, OI	C	P
32.	Chlidonias niger – Chirighiță neagră	P	OV	R	H
33.	Sterna hirundo – Chiră de baltă	P	OV	R	H
Ordinul Podicipediformes					
34.	Podiceps cristatus – Corcodel mare	OV	OV, P, OI	C	LV

Notă: Fenologie: LDN – lacurile Dănceni-Nimoreni, RM – Republica Moldova, OV-oaspete de vară, MP – migratoare parțial, P – specie de pasaj, OI – oaspete de iarnă;

Frecvență: C-comună; A-abundentă; R-rară; FR – foarte rară;

OZ – Origine zoogeografică: P – palearctic; H – holarctic; M – mediteraneean; Co – cosmopolit; T – turkestanian; Sa – sarmatic; LV – lumea veche; Px – paleoxeric; A – arctic.

Botaurus stellaris a fost evaluat cu un efectiv de 4 perechi clocitoare, își amplasează cuibul pe platforme formate din vegetație acvatică. La pasaj au fost observați până la 10 indivizi

Egretta garzetta a fost estimată la 2-3 perechi clocitoare și are cuiburile pot fi amplasate în stufăriș. Este o specie rară în sectorul lacurilor și a fost observată sporadic la pasaj.

Ardea alba cuibărește în sector în număr de 8-12 perechi, solitar sau în colonii în desigurile de stuf. A fost observată în număr mic, dar constant, practic pe tot parcursul anului, cu excepția lunilor de iarnă.

Ardea cinerea este reprezentat de 10-15 perechi clocitoare, are cuiburile amplasate în copaci, fiind utilizate mai mulți ani la rând. Are o prezență constantă de câteva zeci indivizi, cu excepția lunilor de iarnă.

Ciconia ciconia este o specie antropofilă, 3 cuiburi ale speciei fiind înregistrate în localitățile din preajma lacurilor. La pasaj au fost observate câteva zeci de exemplare.

Fulica atra este o specie larg răspândită cu un efectiv de cca 80 perechi clocitoare în sector, își amplasează cuibul în vegetația de pe malurile lacurilor. A fost observată începând cu luna februarie.

Gallinago gallinago este o specie rară cu 3 perechi clocitoare în sectorul studiat. Cuibul se amplasează pe sol, pe mici proeminențe uscate, bine ascuns în vegetația deasă. A fost observată destul de rar la pasaj.

Tringa totanus este o specie rară cu un efectiv de 4 perechi cuibăritoare, cuibul este amplasat în adânciturile din sol și căptușit cu iarbă uscată. La pasaj au fost înregistrate până la 22 exemplare.

Vanellus vanellus a fost evaluat la 6 perechi clocitoare, cuibul este amenajat în cavități din sol de pe malurile lacurilor. La pasaj a fost observat în număr de cca 60 indivizi în apropierea apei, cât și în terenurile agricole învecinate.

Himantopus himantopus are un efectiv de 18 perechi clocitoare, cuiburile au fost găsite în adânciturile din solul malurilor. La pasaj au fost observați 8-18 indivizi solitari adulți și juvenili.

Podiceps cristatus este o specie clocitoare comună cu un efectiv de 22 perechi. Cuiburile, construite din plante acvatice, sunt amplasate în aglomerații de plantele acvatice. În perioada postnidicolă și la pasaj au fost observați 20-30 indivizi adulți și subadulți.

Celelalte specii au fost înregistrate în perioada postnidicolă și la pasaj, inclusiv și specii rare precum pelicanul comun, lopătarul, ciocântorsul, fluierarul cu picioare verzi (fig. 2). Pelicanul comun a fost observat pentru prima dată în vara anului 2020, în număr de cca 200 indivizi (fig. 2), după care a fost observat și în ultimii 2 ani în aceeași perioadă cu un efectiv de cca 180 indivizi. O prezență inedită a avut-o lopătarul (*Platalea leucorodia*), specie rară în fauna republicii, semnalat pentru prima dată în iulie 2024.

Din totalul speciilor înregistrate, câteva sunt rare la nivel național și internațional. În Cartea Roșie a Republicii Moldova [6] sunt listate 29 specii de păsări acvatice, dintre care 9 se regăsesc în ecosistemele lacurilor Dănceni – Nimoreni (tab. 2). În Cartea Roșie a Vertebratelor din România sunt listate 7 specii, iar în cea a Ucrainei sunt protejate 5 specii [7, 8].

Pelican comun – *Pelecanus onocrotalus* Ciocântors – *Recurvirostra avosetta*

Figura 2. Specii rare de păsări acvatice la pasaj

Tabelul 2. Statutul de protecție a speciilor de păsări acvatice înregistrate la nivel național și internațional

Nr.	Specie	CRM	CRVR	CRU	IUCN
1.	<i>Cygnus olor</i>	VU	-	-	LC
2.	<i>Tadorna ferruginea</i>	VU	CR	VU	LC
3.	<i>Aythya ferina</i>	-			VU
4.	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	EN	VU	CR	LC
5.	<i>Botaurus stellaris</i>	VU	-	-	LC
6.	<i>Ardea alba</i>	EN	CR	-	LC
7.	<i>Platalea leucorodia</i>	CR	EN	VU	LC
8.	<i>Ciconia ciconia</i>	VU	VU	-	LC
9.	<i>Recurvirostra avosetta</i>	VU	VU	EN	LC
10.	<i>Himantopus himantopus</i>	VU	CR	VU	LC
11.	<i>Limosa limosa</i>	-	-	-	NT
12.	<i>Tringa totanus</i>	-	-	-	VU
13.	<i>Calidris alpina</i>	-	-	-	NT
14.	<i>Calidris pugnax</i>	-	-	-	NT
15.	<i>Vanellus vanellus</i>	-	-	-	VU

Notă: CRM-Cartea Roșie a Republicii Moldova (2015), CRVR-Cartea Roșie a Vertebratelor din România (2005), CRU-Cartea Roșie a Ucrainei (2009); VU – vulnerabilă; EN – periclitată; CR – critic periclitată; LC – preocupare minoră (Least Concern); NT – aproape amenințată (Near Threatened).

Conform Listei Roșii a IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii) majoritatea speciilor sunt de preocupare minoră (Least Concern), 3 specii sunt vulnerabile, și 3 specii – aproape amenințate.

Lacurile de la Dănceni și Nimoreni întrunesc o faună bogată de păsări acvatice, contribuind la supraviețuirea și conservarea multor specii rare. Monitorizarea avifaunei acvatice necesită a fi continuată, în special în condițiile actuale ale schimbărilor climatice, care provoacă modificări ale structurii comunităților de păsări, ale statutului lor fenologic, ale căilor de migrație tradiționale.

CONCLUZII

În perioada 2023-2025 au fost înregistrate 34 specii din 7 ordine de păsări acvatice și baltă: Anseriformes (7 specii), Suliformes (o specie), Pelecaniformes (8 specii), Ciconiiformes (o specie), Gruiformes (2 specii), Charadriiformes (9 specii, și podicipediformes (o specie). 18 specii sunt clocitoare în zona lacurilor, iar 16 specii au fost semnalate doar în pasajul post-nidicol și în perioada migrațiilor.

Printre speciile clocitoare cele mai frecvente sunt rața mare, lișița și cormoranul mare, care au efective mari și în perioada migrațiilor. La pasaj efective mari au fost

înregistrate la rața mare, rața cârâitoare, pelicanul comun, lișița, becațina comună, nagățul.

S-au înregistrat 9 specii protejate la nivel național și 6 specii rare la nivel internațional. Lacurile de la Dănceni și Nimoreni întrunesc o faună bogată de păsări acvatice, contribuind la supraviețuirea și conservarea multor specii rare. Este necesară continuarea monitorizării ecosistemelor acvatice și palustre ale complexului de lacuri Dănceni-Ialoveni.

REFERINȚE:

1. Dănceni,Ialoveni.Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/D%C4%83nceni,_Ialoveni. [Accesat: 24.06.2025]
2. BIBBY C., JONES M., MARSDEN S. Expedition Field Techniques: Bird Surveys. Royal Geographical Society, London, 1998. 252p.
3. NISTREANU, V., SAVIN, A., ȚURCAN, V., LARION A., PALADI, V., SÎTNIC, V. *Metode de cercetare în teren a faunei de vertebrate terestre*. Indicație metodică. Chișinău : F.E.-P. «Tipografia Centrală», 2021, 64 p. . ISBN 978-5-88554-038-04
4. MUNTEANU A., ZUBCOV., GUSAN G. ș.a. *Atlasul păsărilor clocitoare din Republica Moldova*. Chișinău, 2010. 100 p. ISBN 978-9975-106-10-8
5. NISTREANU, V., PALADI, V., SAVIN, A., LARION, A., SÎTNIC, V., CALDARI, V. *Păsările acvatice și de baltă din bazinul fluviului Nistru și râului Prut*. Indrumar. Chișinău, Tipografia USM, 2024, 84 p. ISBN 978-9975-62-817-4
6. *Cartea Roșie a Republicii Moldova*. ediția a III-a. Chișinău, Știința, 2015, p. 269-330. ISBN 978-9975-67-998-5
7. Munteanu D. Aves (Păsări). În: *Cartea Roșie a Vertebratelor din România*, editori Botnariuc N., Tatole V. București, 2005, p. 84-172. ISBN 973-0-03943-7
8. *Червона книга України*. Тваринний світ, Киев: Глобалколсалтинг, 2009, 489 c. ISBN 978-966-97059-0-7.

N.B. Studiul a fost efectuat în cadrul subprogramului USM 010701 și contractului nr. 01-23p-096/03-05-2024, finanțat de Fondul Național de Mediu.